

Nehéz kő

Repül a nehéz kő. A nehéz kő repülésének egyik legfontosabb jellemzője, hogy senki se tudja, hol áll meg.

A követ ezúttal a Parlamentből dobták el, száll azóta is, dübörög, mint a mennykő, morajlik, a hang sebességének törvényei szerint száguld, vet visszhangot, kapkodja a fejét a nép, ki tudja, hol áll meg a kő, és hogy valakit eltalál, az több, mint biztos!

Egyelőre úgy néz ki, hogy magát a kő eldobóját vágja kupán. Még ez lenne a legszenencésebb szituáció, elvégre igaza kell legyen nagyapámnak: ki mit főzött, egye meg, Csakhogy nem ilyen egyszerűek a dolgok.

Ennek a követésnek máris látszanak a gyönyörű tanulságai. Mindenekelőtt az első és a legfontosabb: Kéri Kálmánt nem tartóztatták le, nem indították útba a Gulagok felé, nem verték agyon az Andrássy út 60-ban, nem fosztották meg váll-lapjaitól, nem szervezett ellene senki népi ítéletet, nem határolták el magukat Kéri Kálmán kijelentésétől az üzemek szocialista brigádjai, a népi táncsoportok, nem szólalt meg egyetlen sztahanovista szövönő se — elítélőleg — a legjobb kolhozfejőnő is hallgat — ez mind-mind gyönyörűséggel tölti el az embert.

Legfeljebb csak **Eörsi Istvánék** jelentkeztek a maguk liberális — Európa — szabadszellem — ideológia — megbízottjaiként, hogy Kéri Kálmánnak szelíden, enyhén, szabaddemokratikusan ki kell tekerni a nyakát. Merthogy másutt kitekérték volna! Ajaj, de még mennyire! Esetleg nem ott, ahol **Eörsiék** a helyet megjelölték, esetleg másutt, de ez most mindegy.

Hanem a Kéri Kálmán-féle nehéz kő.

Lehet egyáltalán ilyen kijelentéseket tenni? Hát már hogy a fenébe ne lehetne! Kéri Kálmán rá a bizonyíték.

Nem is volna ezzel a kijelentéssel semmi baj, még akkor sem, ha nem igaz. Ha például egy kocsmai beszélgetésben hangzik el, mondtunk már olyan helyzetekben ettől nagyobb hülyeségeket is, és fogunk is még mondani, de a Parlamentből röpíteni el egy ilyen nehéz követ, így már menten más a helyzet!

Kéri Kálmán öreg ember. Fiatalon is, öregén is szokott az ember meggondolatlanságokat fecsegni. Ez rendben is van.

Hanem ami a kijelentést követte... Nem az, hogy Kéri Kálmánt ezentúl nem szabad komolyan venni, nem az, hogy szenvedett ő éppen eleget már, hanem hogy voltak, akik meg akarták magyarázni a bizonyítványt. Nem túl fiatalok, nem túl öregek is jelentkeztek.

Tudjuk — Karinthy óta — minden bizonyítvány megmagyarázható. De a magyarázatok! Mondja az éppen nyugdíjba vonult kitűnő történész, hogy ezt a világháborút, ezt a másodikat — maga a magyar nép akarta —, megszabadítani a világot a halálos veszéllyel ölelő bolsevizmustól.

No, itt van a kutya elásva. Meg hogy önként ment a magyar baka, ment volna SAS-behívó nélkül is, örömmel, felvirágozva, és büszkén, öntudatosan jött hazafelé, mankóval, a Don-kanyartól egész a Tisza partig húzva maga után a kitaposott beleit.

Ezt az önkéntes örömet, ezt az égigérő hazugságot hogy meri rákenni valaki is — Kéri Kálmántól Perjés Gézáig bárki is — a magyar népre?

Az apámra például, aki Kassán katonáskodott az idő

tájt, és én mint 10 éves gyerek, igazán tudom, hogy apámnak mekkora volt a bánata, hogy nem vitték ki a frontra! Ezt a bánatot megérni... Pedig az apám nem is volt munkaszolgálatos... Meg a keresztaám... Aki a Don-kanyarig jutott. Ha azt mondják neki, ne a frontra menjen Szolyváról, hanem haza, Majtásra, belehal a bánatába egész biztos.

Apám, meg keresztaám rossz magyarok lettek volna? Na, menjen Kéri Kálmán a fenébe!

És a tiszték? Nyéky tanító úr, mint százados? Többször hívták be a második világháború alatt. Azt is tudom, hogy ment el, mindannyiszor, behívóparancsra.

Így megvádolni, megmocskolni egy nemzetet! A majtisi parasztbaka önként Moszkva ellen? A kommunizmus ellen?

Tisztázzunk valamit! A szatmáni parasztbaka úgy félt a kommunista-bolseviki kísértettől, hogy még jobb fegyverrel a kezében se mert volna a közelségébe gyalogolni! Nemhogy önként, SAS-behívó nélkül, magánbuzgalomból, a győzelem reménységével.

Mi köze volt a magyar bakának Moszkva addigi uralmaihoz? Felismerte? Tudta? Sejtette, hogy Finnország, Észtország, Lettország, Litvánia, Lengyelország után a mi kis Magyarországnak következne? Ennyire zseniálisnak ítélni a magyar parasztbakát már-már sértés, uraim!

És azok, akik a Szovjet szövetségeseiként harcolták végig a második világháborút — győztesen — azokat most hogy üti fejen Kéri Kálmán köve? Akiiktől mi mellesleg most — gazdasági-politikai lelkünk üdvét reméljük. Anglia, az USA, Franciaország, Kanada, hosszú lehetne még a sor...

Apám, keresztaám ment Kassára, Szolyvára, a majtisi zsidók meg máshova. Talán még ők is önként? Szerepet vállalva a világkommunizmus feletti győzelem reménységében.

És most azt mondja valaki — történész —, hogy nem tudhatta senki, mi lesz a vége a a majtisi zsidók csendőrszekerre való felpakolásának! Micsoda falu volt ez az ényém, ez a Majtis! Mert ott mindenki tudta. Ott egyetlen parasztember, paraszttasszony, egyetlen 10—11 éves parasztyerek sem kételkedett, miután látta. Csecsemőket hogyan tesznek fel a szekérre szuronybiztosítással.

Hova viszik őket, no, vajon hova is?

Leborultak az asszonyok a házeleji kerítésekre, úgy siratták őket. Az én anyám is. Pedig ő még filoszemita se volt...

Egy majtisi zsidónak jött kegyelem. Wieder Miksa... jól ismertem, osztálytársam volt a fia, azt a fiút is vitték, de az apa maradhatott volna. Mert ő az első világháborúban Horthy Miklósnak volt a segéd tisztje valamiféle földközi-tengeri hajón.

De nem fogadta el a felmentést, ment a családjával.

Önként! Neki nem lett volna muszáj. De apám, és keresztaám...? Hagyjuk!

Szegény Kéri Kálmán bácsi. Hagyjuk őt is!

Ha fiatalabb volna, és felélné ésszel, biztos nem menne be többet a magyar parlamentbe. Se önként, se felszólításra.

Minimum ennyivel tartozna régi és újkeletű tiszt becsületének. Mert van úgy, hogy elveti az ember olykor a követ, meg a kalapácsnyelet is. De akkor legalább — észhez térve — ő áll a kő elé. És nem várja meg, hogy az az eldobott nehéz kő kupán vágjon akár egy egész nemzetet.

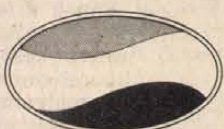
Mert nem egyedül élünk Európában. Számolni kell vele, hogy itt-ott még azért számmon tartanak és meg is ítélnék bennünket.

Végh Antal

★

Kéri Kálmán felszólalásával kapcsolatban szerkesztőségünk több levelet, cikket kapott, de Végh Antal írásával a vitát lapunk hasábjain befejezettnek tekintjük.

A HÍR IGAZ!

NÉPSZABADSÁG

A HÍR IGAZ!